

לנה זידל

שירת הזאבים

למשפחתי האהובה
To my beloved family

לנה זידל: שירת הזאבים

דצמבר 2025 - פברואר 2026

בית האמנים, תל אביב

אוצרת: ענת גורל-רורברגר

קטלוג

ענת גורל- רורברגר: זאבים ככוח אנרגטי ומרפא

תרגום לאנגלית: ארייה אשרוב

עיצוב: לנה זידל

צילום, עימוד והפקה: מיכאל עמר

עריכת טקסטים: עודד זידל

הוצאת הקטלוג לאור התאפשרה הודות לנדיבותו של תורם אלמוני

על העטיפה בעברית:

אשת האמן, הומאז' עצמי, 2017, פסטל יבש על נייר, 106×184 (פרט)

על העטיפה באנגלית:

אשת האמן 2, הומאז' עצמי, 2017, פסטל יבש על נייר, 106×184 (פרט)

בעמוד ממול: לנה זידל, 2020, צילום: מיכאל עמר

On the opposite page: Lena Zaidel, 2020, Photo Michael Amar

כל המידות בסנטימטרים: רוחב × גובה

lenazaidel.co.il

lenazaidel.com

מסת"ב : 0-1-91870-965-978

© כל הזכויות שמורות ללנה זידל, 2025

זאבים ככוח אנרגטי ומרפא

ענת גורל-רורברגר

”עיני חיה המתבוננות באדם הן מרוכזות, ערניות לכל רמז. אותה חיה אפשר שתתבונן כך גם ביצורים אחרים. חיה אינה מייחדת לאדם מבט מסוג מסוים. אבל רק האדם... מזהה את מבט החיה כקרוב ומוכר... אדם אל מול מבט של חיה נעשה מודע לעצמו ומחזיר מבט.”

לנה זידל היא אמנית ירושלמית. שאמאנית של זאבים. הזאבים שלה חיוביים, מתקנים, נפוצים ברחובות ירושלים ובמקומות הקדושים שלה, כמו גם בתחנות דלק וברחובות מרכזיים של העיר. ירושלים של זידל היא במובן מסוים ירושלים של מעלה. קשורה לרוחניות העזה האופפת את אישיותה הייחודית של זידל. את עולמות הרוח והמדיטציה שלמדה, יצקה להתעסקותה האמנותית רבת השנים בזאבים. היא עברה הרבה והעבירה אותם הרבה בדרך. אפוקליפסה, סוף העולם כאן ועכשיו, הקשרים דתיים והקשרי חולין. אספלט וקדושה. עפר וזהב. תחנת דלק ”פז” היא בפשטות תחנה של זהב בלב המאפליה. אורבניות של אזורי תעשייה, גדרות תיל, אשפה וזוהמה. האדם למד לאורך ההיסטוריה לפחד מדמות הזאב האפלה, העצומה, החופשיה כל כך והמאיימת. באה זידל ופיזרה את החרדות. הזאבים שלה נוסכים בנו תקווה. הם מטהרים את העולם המודרני, כיוון שהם מעין טוטם עתיק שהוחזר מחדש אל המציאות הישראלית בירושלים הקדושה לשלוש דתות ונקרעת ביניהן. זידל מציעה איחוי, טיהור וריפוי. במקום פחד היא מציעה תקווה לשינוי והתנקות. היא משלחת להקות זאבים אל המציאות האורבנית כדי לקעקע את הרע והמאובן ולהשליט אנרגיה תרפויטית חדשה. זהו עולם זאבי שבני האדם בו הם המיעוט והטבע, על זאביו הממשיים והפואטיים, וגם אריות מפוסלים ודגים מעופפים הם השליטים והמבשרים.

אל לנה זידל התוודעת בעת שאספתי חומרים לתערוכת הנושא הקבוצתית באוצרותי: ”מי (עדיין) מפחד מהזאב הרע.” (בית האמנים תל אביב, 2024)

זידל השתתפה בתערוכה עם עבודות גדולות וססגוניות מנופי המקומות הקדושים בירושלים. כך למשל כיפת הסלע עם זאבים שועטים על רקע כחול עמוק. כחול הוא צבע החלום. מראש לא מדובר כאן בממשות. וכיפת הסלע מופזת בזהב. הזהב של מעלה מול העפר של מטה, של אדמת החולין.

מוסך 2, 2008, פחם וזהב תעשייתי על נייר, 150x490
Garage 2, 2008, charcoal and industrial gold paint on paper, 150x490

בנוסף הציגה גם פסלים קטנים ועדינים שלה חובקת זאב, במסורת הפייטה הנוצרית (Pietà). זידל היא דמות אימהית. מסוככת. יש בה קפדנות אינסופית אך גם קריצה להפגת המתח. היא התחנכה בסנקט פטרבורג, עיר הולדתה, ותרמה לנוף הישראלי את חדוות העמלנות, מבלי להיות מחמירה מדי. היא נוסכת סביבה גם הומור שמוסיף קנה מידה לכל ומונע פומפוזיות.

זידל, שלא נחשפה מעולם לזאבים באופן אישי, פיתחה בקיאות רבה בנוגע לחיית הטרף הפרוותית. לא מצאתי אצלה שום ביקורת, חרדה או רגשות מעורבים ביחס לזאבים. להיפך. זידל, ילידת לנינגרד שברוסיה, שעלתה לישראל עם הוריה בגיל 13, פיתחה יחס חיובי כמעט מיסטי אל הזאבים.

הזיקה הזו החלה כשהתבקשה לצייר פורטרט של זאב לחבר משותף שלה ושל עודד זידל בעלה, מנהל בנק, ששמו באופן לא מקרי היה ולדימיר (שם סלבי שיש בו איזכור להגיית שם הזאב ברוסית: volk), שביקש לתלות אותו במשרדו בהנהלת הבנק.

זידל, שעברה אז תקופה ממושכת של ציור פורטרטים של חברים וקולגות, והיתה ידועה ביכולתה לדייק בפרטים, נענתה להצעה ונשבתה.

היא קיבלה מעודד ספר על זאבים. במקביל החלה לחקור ברשת, וחיפשה בספרות, בסרטי טבע בטלוויזיה, באמנות ובקולנוע דימויים ואינפורמציות על זאבים.

הפורטרט הוביל לסדרה ראשונה של זאבים, ארוכים צרים ואנרגטיים, שהוצגו כמכלול דינמי בבית האמנים בירושלים 2003.²

העבודות הוצגו שם ברצף עוצמתי המדמה תנועה, ויוצר סחרחורת אנרגטית. המסר היה כה חזק, שלדברי זידל גרם לילדים רכים לנוס אחורה בבהלה מפחד הזאבים המזנקים עליהם מהקירות.

כעת אתייחס לביוגרפיה של לנה זידל. היא נולדה כאמור בלנינגרד, למדה ציור מילדות

מזרקת האריות, 2008, פחם וזהב תעשייתי על נייר, 165x495
The Lions Fountain, 2008, charcoal and industrial gold paint on paper, 165x495

והפנימה דפוסי עבודה רוסיים של הקשבה ודיוק לכל ניואנס. לדבריה מדובר במחוייבות לתשומת לב, לפרטים. כבוד למעשה האמנות וחלק מאידאולוגיה סובייטית של קדושת העבודה ושלמותה.

לדבריה עבודה זה משהו קדוש שיש לנו אחריות עליו. כך מחנכים את הילדים. החל בקשירת שרוכים וכלה במזיגת תה. חינוך לעשייה מיטבית, מצטיינת.

גם הוריה של זידל באו מתחום האמנות. אמה, אולגה רבינוביץ, היתה עד גיל 27 רקדנית בלט בתיאטרון מריאינסקי בסנקט פטרבורג. לאחר מכן עבדה באולפני סרטים דוקומנטריים. עם עלייתה לישראל המשיכה לעבוד באולפני "ברקה" להפקת סרטים בגבעתיים.

אביה, פליקס רבינוביץ, היה מהנדס מצלמות וצלם חובב. לימד את זידל לפתח ולהדפיס צילומי שחור לבן במעבדה הביתית שבנה במקלחת. בארץ עבד כמהנדס מצלמות באולפני הרצליה. גם חבריהם של ההורים באו מתחומי האמנות והספרות והשפיעו לא מעט על נפשה של זידל.

זידל זוכרת היטב ביקורים במוזיאון הרמיטאז' (Hermitage) הרוסי עם אמה, כשנחשפה לראשונה בחדרי המאה ה-18 וה-19, לעבודות הענק של המאסטרים הרוסיים והאירופאים. במיוחד השפיעה עליה עבודה של הצייר הרוסי קארל ברולוב (Karl Brullov) שצייר את היום האחרון של פומפי. לגבי ציור קאנוני של צייר נוסף, פיודור ברוני (Fyodor Bruni) שצייר את הציור "נחש הנחושת", רווחה אמונה שמי שהתבונן בנחש שהופיע בציור האפי הענק ניצל – ומי שלא נלכד בלבה הקטלנית. זידל הילדה ראתה בציורים אלה ובאחרים מין סרטים שופעי פרטים, המבשרים ברובם אסונות ענק.

נושאים אלו התאימו לתפיסת הרוח הרוסית: ריצה, אנרגיה, מהפכות ודגלים אדומים. זידל חוזרת שוב ושוב על דימוי ספרותי שמלווה אותה בעיסוקה בזאבים. זהו דנקו, גיבורו של מקסים גורקי,³ שזידל צפתה בו בילדותה בסרט אנימציה. דנקו מוביל קבוצת

אנשים בדרך ייסורים מממושכת, ללא אמצעי חימום ותאורה. כמוצא אחרון הוא מוציא את ליבו הבוער ומוביל לאורו את האנשים. הם ניצלים, דנקו מת. הלב נשאר יש אפשרות שהתנועה הדינמית בעקבות הלב הבוער, תורגמה אצל זידל ללהקת זאבים דינמית המפיצה אור ומושכת אחריה את בני האדם הכמהים לאור ולשינוי חיובי.

לנה זידל עלתה לארץ בגיל 13. למדה בבית הספר התיכון לאמנויות תלמה ילין. סיימה לימודי תואר ראשון בתקשורת חזותית באקדמיה בצלאל, שחשבה ללימודי אמנות לכל דבר. על הדרך רכשה מקצוע ונשארה להשלמות במחלקה לאמנות.

לאחר לימודיה עבדה כמעצבת של עטיפות ספרים, עיתונים וכתבי עת. לימדה עיצוב גרפי, רישום, איור, ציור ופיסול.

בהמשך החלה בלימודי מדיטציה וגם לימדה את התחום בחוגי בית. היא קוראת לזה: קריאה רוחנית. לדבריה היא נכנסת במהלך המפגש עם המטופל לטראנס קל ועונה על שאלות המטופל. כמובן שהרוחניות מלווה אותה הלאה בכל תהליך היצירה שלה. גם הזאבים של זידל הם מדיטטיביים. גם הם מחילים על העולם סוג של טראנס, כשהם שועטים ברחבי ירושלים ובשאר אתרי קדושה וחולין בדרכם להפיץ את הזיכון והאופטימיות המנערת שלהם.

זה המקום להזכיר את מקרה "עץ הזאבים" של איש הזאבים (סרגיי קונסטנטינוביץ פנקייב), מטופלו הידוע של זיגמונד פרויד. פנקייב עסק גם בציור וצייר בעצמו את עץ הזאבים הקאנוני, שהופיע לו בלילה בחלומו, ועליו ישובים כשבעה זאבים לבנים המתבוננים בו. פרויד, חוקר החלומות, הסיק מכך בסופו של דבר שהילד שנחשף להוריו בשעת אקט מיני לילי, חווה טראומה קשה עקב כך.

יש לציין שלאורך ההיסטוריה הפך הזאב לדמות מיתית המעסיקה אגדות שונות עם נופך היסטורי תקופתי. כך באגדות האחים גרים ("כיפה אדומה", "הזאב ושבעת הגדיים"), כך בסיפור הזאבה הקפיטולינית שהניקה את תאומי האל רמוס ורומולוס ונחשבת לסמל העיר רומא אותה הקימו בגרותם ועוד.

מבחינה היסטורית, הזאב והכלב באו ממוצא זהה. אחד הפך לחיה הראשונה שביית האדם, והשני, הזאב, נותר פראי, חופשי, חי בלהקות ולא נכנע לאדם. כך הפך לשם נרדף לחופש, אימה ועוצמה. גם מבנה גופו החזק, עיניו הזהובות ויללתו החזקה תרמו לדימוי המאיים סביבו שמחזיק עד ימינו. כך לדוגמה בחרדה ממחלת הזאבת (לופוס), אגדות על אנשי זאב שנשכו והפכו את עורם, המשל שהפך למטבע לשון עם אקטואליות תמידית: זאב זאב, המתייחס לכך שאם מזהירים יותר מדי שלא לצורך, ברגע האמת אין כבר מי שיאזין להתראה מפני זאב (אסון) ממשי. וכמובן ישנן שפע סדרות טלוויזיה פנטסטיות לנוער ("זאב צעיר", "לגדול בין זאבים" ועוד).

בסרטו המכונן של אינגמר ברגמן "שעת הזאבים", מדובר על שעה שבין יום ללילה, בין אור לחושך, שבה חלה סוג של מטמורפזה בין זאב לכלב. לא ניתן להבחין ביניהם. ייחודיות האור בשעה זו מוזכרת גם במסכת ברכות בתלמוד⁴. שעה שבה אין עדיין אור וכבר אין חושך. אין כלב ואין זאב. יש עמימות מבורכת שממנה הכל אפשרי.

לנה זידל לא התרשמה מהמיתולוגיה הרווחת סביב נושא הזאבים. עבורה הזאב נשאר כוח חיים. תרופה אנרגטית נגד דכדוך וקיעון. דרך הזאבים נכנסה בה ביתר עוצמה רוח היצירה והשינוי. תחילה באופן אישי, ואז בהרחבה מהאישי אל החברתי והפוליטי, כששילחה להקות זאבים לעורר את העיר ירושלים מקבעונה בן אלפי השנים.

זידל בוראת מציאות אפוקליפטית בתוך האורבני, המזקין, המתקלף, המאובן והשרוי בדיעות קדומות. ירושלים של שלוש הדתות נדרשת גם היא להתנער מדיעות קדומות ורוחות אוב מעברה ההיסטורי, וזידל מאפשרת זאת למקום מגוריה דרך להקות זאבים. בסדרות קאנוניות שעליהן עבדה לאורך השנים.

בדומה לג'וזף בויס⁵ שיצר עבודה עם זאב ערבות גדול איתו נכלא בחדר סגור לבוש בבד לבד ובידו מטט נחושת גדול, מבלי שהזאב (קויוט - זאב ערבות גדול ומסוכן) ייגע בו לרעה, כך גם זידל היא סוג של רועת זאבים מודרנית המפיצה דרכם אור, התחדשות ותקווה לשינוי. בויס טען שיצר אינטראקציה רוחנית עם הזאב, וממילא ראה בעצמו שאמאן.

לא רק המקומות הקדושים בירושלים, כולל עמק המצלבה שריתק את זידל זמן רב, מופיעים בציורי הזאבים שלה. עם הזמן ירדה זידל אל המציאות היומיומית והחלה למקם את הזאבים באזורי תעשייה ליד ביתה, בתחנות דלק צהובות שמזכירות לזידל את צבע הזהב (פז) ובין גדרות ומגרשי גרוטאות. כך בסדרת הציורים "כל המקומות קדושים" (2005-2008) וגם בסדרה שבאה אחריה "שברון לב העיר" (2010-2008). זידל מתייחסת בשתי הסדרות לפיצול הדתי הקיים בירושלים, כך שמרוב קדושה אין שום קדושה. הנוכחות הזאבית משרה סוג של קדושה גם על הגבוה וגם על הנמוך זו הסיבה שזידל רושמת את העיר בתערובת של פחם וזהב, שמעידה על שניות. כך בכיפת הסלע והכותל המערבי, אך גם ברחבת המשביר,ברחוב קינג ג'ורג', ניידת מד"א, מלון עם שם רב משמעות "לב ירושלים". זו האורבניות הירושלמית המוכרת, שזידל שוברת ומנתצת לרסיסים, המתאחים ונבנים מחדש. הקומפוזיציות נשברות ונאספות מחדש. חתוכות בקווי אלכסון שחותכים את רישומיה המונוכרומיים ומחדדים את שברון לב העיר שירושלים חווה שוב ושוב בכל גלגוליה ההיסטוריים.

כך הצליחה זידל לשלב את האפוקליפסה הזאבית שלה בחיי היומיום. הזאבים אופפים אותה באשר היא מביטה סביבה. גם ברחובות ירושלים המשלבים כתמיד חולין עם קודש, כך בפורטרים משפחתיים ובסדרות נוספות כמו "זאבי ענפים" (2017-2015), "אשת האמן" (2018-2017), מעין הומאז' עצמי, הממשיכה הלאה במחוות לציירים משה קסטל, מאן ריי, גאודי ומירו (2021-2018).

בתחילת העיסוק בנופי ירושלים, הופיעו גם דגי ענק מעופפים לצד הזאבים. זידל חשבה על אחרית הימים שכבר פקדה מטפורית את ירושלים, י-ם כקיצור לים ולמים, וכך כולנו שקועים במים, זאבים, דגים ובני אנוש, ומתהלכים בתוכה. האנשים המוצפים במים כלל לא מודעים לשלל החיות הקיים בסביבתם. הם מהלכים ברחובות ומבטם אטום. מבט של סוף העולם.

לנה זידל שהכרתי היא אמנית מעמיקה וחדורת משמעת עבודה. הזאבים שהיא

מציירת, בשמן, בפחם ובפסטל יבש, הם בני לוויה קבועים שלה במסעה לאורך החיים. הזאב של זידל אינו טוטם על פדסטל, אלא כוח חיים וזידל מצליחה היטב לאפיינו ככזה גם כשהעבודות כהות וקודרות ומוארות רק בשיערה האדום בהיר ולוהב של זידל עצמה, מעין תחליף לאש, הפנמה של אור. עיסוקיה כבדי ראש, אך דמותה חיונית ויש בעבודתיה גם אנרגיה ותנועה שהם כעין מסר אופטימי לחיים חדשים. כאלו שאין בהם קפיאה על השמרים, אלא תקווה מתמדת לעשייה, לאופטימיות, לבשורה של טוב אחרי האפוקליפטיות האסונית של ימינו אלו. סוג של קתרזיס עלי אדמות.

- ↑ ג'ון ברגר, "על ההתבוננות", הוצאת פיתום, 2019, עמוד 9.
- ↑ "זאבים", לנה זידל, תערוכת יחידה בבית האמנים בירושלים, 2003.
- ↑ "אגדה על הלב הבוער של דנקו", 1967. סרט אנימציה רוסי, שמתייחס למקבץ הסיפורים של מ.גורקי "הזקנה איזרגיל", בימוי: אירינה גורביץ'.
- ↑ מסכת ברכות, פרק ט' פסוק ע"ב, שם.
- ↑ ג'וזף בויס "I like America and America likes me", מיצב בחלל סגור ולא נגיש, שנערך ב-1974 בגלריה רנה בלוך בניו יורק.

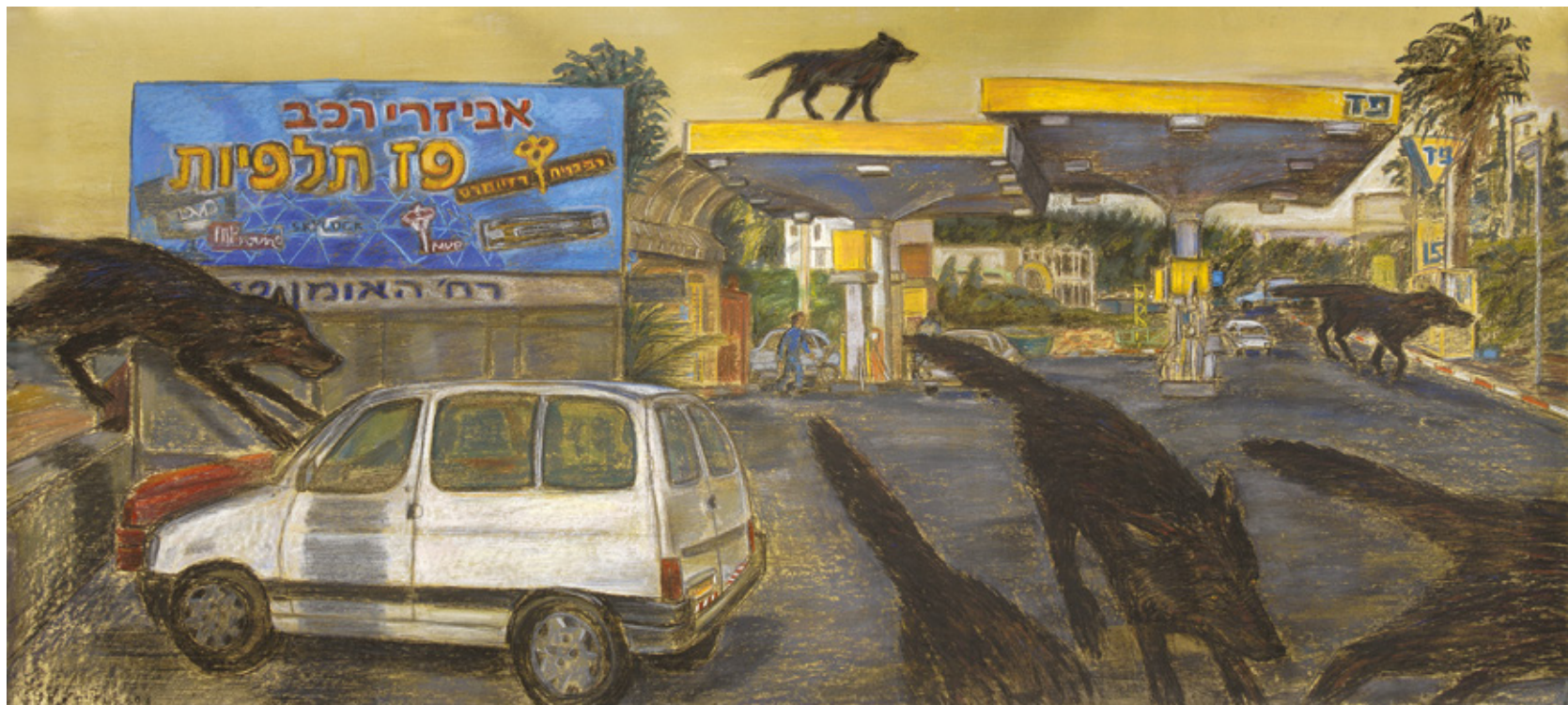
רחוב קינג ג'ורג', 2009
 פחם וזהב תעשייתי על נייר 106x272
 King George Street, 2009
 Charcoal and industrial gold
 paint on paper 106x272

אמנות המיזוג, 2006, פסטל יבש וזהב תעשייתי על נייר, 107x230
The Art of Air Conditioning, 2006, dry pastel and industrial gold paint on paper, 107x230

אשת האמן 2, הומאז' עצמי, 2017, פסטל יבש על נייר, 106x184
The Artist's Wife 2, Self-Homage, 2017, dry pastel on paper, 106x184

פז תלפיות, 2006, פסטל יבש וזהב תעשייתי על נייר, 108x230
Paz Talpiot, 2006, dry pastel and industrial gold paint on paper, 108x230

אשת האמן, הומאד' עצמי, 2017, פסטל יבש על נייר, 106x183
The Artist's Wife, Self-Homage, 2017, dry pastel on paper, 106x183

כיסא, 2006, פסטל יבש על נייר, 108x230
Chair, 2006, dry pastel on paper, 108x230

משפחת האמון, הומאד' עצמי, 2017, פסטל יבש על נייר, 106x172
The Artist's Family, Self-Homage, 2017, dry pastel on paper, 106x172

כיפת הסלע 1, 2006, פסטל יבש על נייר, 108x230
Dome of the Rock 1, 2006, dry pastel on paper, 108x230

הומאז' לעודד זידל, 2018, פסטל יבש על נייר, 106x149
Homage to Oded Zaidel, 2018, dry pastel on paper, 106x149

לנה זידל	
	
נולדה ב 1962, בסנט פטרסבורג, רוסיה	
עלתה לארץ ב 1976	
משנת 1989 נשואה לאמן עודד זידל ואם לנטע, אמנית ומורה גרה ועובדת בירושלים	
השכלה	
1988 - לימודי המשך במחלקה לאמנות, בצלאל-אקדמיה לאמנות ועיצוב, ירושלים	
1987 - בוגרת המחלקה לתקשורת חזותית, בצלאל-אקדמיה לאמנות ועיצוב, ירושלים	
תערוכות יחיד	
2025 - שירת הזאבים, בית האמנים, תל אביב; אוצרת ענת גורל-רורברגר (קטלוג)	
2023 - חפצים הפוכים, גלריה אגריפס 12, ירושלים; אוצר: עודד זידל	
2020 - הומאז', גלריה אגריפס 12, ירושלים; אוצרת: בת-שבע דורי	
2015 - כמעט גן עדן, גלריה אגריפס 12, ירושלים; אוצר: עודד זידל	
2013 - זאבי חוצות, בית האמנים, ירושלים; אוצר: אלברט סויסה, טקסט נוסף: גדעון עפרת (קטלוג)	
- זאבי הבשורה, גלריה בארי, קיבוץ בארי; אוצרת: זיוה ילין	
2007 - כל המקומות קדושים 2, גלריה אגריפס 12, ירושלים; אוצר: עודד זידל (קטלוג)	
2006 - כל המקומות קדושים, גלריה על הצוק, נתניה; אוצרת: מוניקה לביא (קטלוג)	
2003 - זאבים, בית האמנים, ירושלים; אוצרת: תמי בצלאל	
2000 - דמטר, גלריה אנטיאה, ירושלים; אוצרת: ריטה מנדס-פלור	
1999 - חברים מצויירים, בית הספר לצילום מוסררה, ירושלים; אוצר: עודד זידל	
תערוכות זוגיות נבחרות (עם עודד זידל)	
2019 - ובחלומי...ינקו, מוזיאון ינקו דאדא, עין הוד; אוצרת: רינה גנוסוב	
2016 - לנה וחיות אחרות, פנורמות, גלריה טובה אוסמן, תל-אביב; אוצרת: לנה זידל	
2012 - המנזר, פני השטח, גלריה אגריפס 12, ירושלים; אוצר: יונתן אמיר	

תערוכות קבוצתיות נבחרות

2025 - מאסטרים ישראלים ברישום, מרים גמבורד מארכת אמני רישום,בית האמנים, תל אביב; אוצר: אריה ברקוביץ', עוזרת אוצר: עדי רוז

2024 - מי (עדיין) מפחד מהזאב הרע, בית האמנים, תל אביב; אוצרת: ענת גורל-רורברגר - ניירות ערך, גלריה ארטורה, קמפוס רופין, עמק חפר; אוצרת: מירית צ'רוינסקי - מבעד ומעבר לנייר, גלריה אגריפס 12, ירושלים; אוצרת: לוטי גומבוש (קטלוג)

2023 - ספרו לי עוד, 1000 שושקות, מוזיאון הרצליה לאמנות עכשווית; אוצרים.ות: שוע בן ארי, יובל סער (קטלוג)

2022 - אלבום ילדותי, גורדון - המכללה האקדמית לחינוך, חיפה; אוצרת: רינה גנוסוב

- מעשה במרחב, גלריות אגריפס 12 ומרי, ירושלים; אוצרת: ד"ר נאוה ט' ברזני (קטלוג)

- לנה, עודד ונטע זידל: משפחתי וחיות אחרות, הגלריה לאמנות ישראלית במרכז ההנצחה טבעון; אוצרת: מיכל שכנאי יעקובי (עלון)

2021 - נאופוסטיזם? נאוסנטל, גלריה אגריפס 12, ירושלים; אוצרים.ות: לנה זידל, סשה אוקון (קטלוג)

- בית על הגשר, מוזיאון קייזרסוורת, דיסלדורף, גרמניה; אוצרות: ברברה גרוטקאמפ שאפס, ילנה וולריך, דינה בליך (קטלוג)

- אמני הגלריה אגריפס 12: מחווה למשה קסטל, מוזיאון משה קסטל, מעלה אדומים; אוצרות: לנה זידל, אוסנת שפירא

2020 - בית בעין הוד, גלריה לאמנות, עין הוד; אוצר: יוסי וקסמן (קטלוג)

- הסלון ברחוב אגריפס, גלריה אגריפס 12, ירושלים; אוצרים.ות: רינה פלד, מקס אפשטיין (קטלוג)

2019 - שעשועי דושאן, מוזיאון ינקו דאדא, עין הוד; אוצרות: רעיה זומר-טל, רחל תורן

- חיי מין או מלכות השמיים?, הלובי - מקום לאמנות, תל אביב; אוצרות: חנה קופלר, אורית מור

2019 - שמלה, סימלה - השיבה לאנטיאה, גלריות אגריפס 12 ומרי, ירושלים; אוצרות: נעמי טנהאוזר, ריטה מנדס-פלור (קטלוג)

2018 - משפחת האמן, גלריה אגריפס 12, ירושלים; אוצר: יוסי וקסמן

- ספר אמני אגריפס 12, פרק א', מקום לאמנות בקרית המלאכה, תל אביב; אוצרת: שושי אברבוך

- פנטזיה, גלרית הסדנה לאמנות, יבנה; אוצרים.ות: לילך אברמסקי-ארזי, אסף רולף בן-שחר (עלון)

2017 - הפלגת לילה, מקום לאמנות בקרית המלאכה, תל אביב; אוצרת: שושי אברבוך

2015 - שדים ורוחות, הגלריה החדשה - סדנאות האמנים טדי, ירושלים; אוצר: מקס אפשטיין

- בויס, בויס, בויס, גלריה משונע, תל אביב; אוצר: ליאב מיזרחי

2012 - צבע טרי 5, היריד לאמנות עכשווית, תל אביב

- ירושלים - מקודש לחול, גלריה שטרן, תל אביב; אוצרת דבי לוזיה

2011 - צבע טרי 4, היריד לאמנות עכשווית, תל אביב

2010 - זאב, זאב!, בית קנר - הגלריה העירונית לאמנות, ראשון לציון; אוצרת: אפי גן (עלון)

- צבע טרי 3, היריד לאמנות עכשווית, נמל יפו, תל אביב

- ארבעה קירות, גלריה אגריפס 12, ירושלים; אוצרת: לנה זידל

- רשמים IV, הביאנלה הארצית הרביעית לרישום, בית האמנים, ירושלים; אוצרת: תמר מנור-פרידמן (קטלוג)

2008 - אנטיאה דרום, המכללה האקדמית לחינוך ע"ש קיי, באר-שבע; אוצרות: נעומי טנהאוזר, ריטה מנדס-פלור (עלון)

- ירושלים: שברי פנים, בית האמנים, ירושלים; אוצרים.ות: ישראל הדני, צבי טולקובסקי, חדוה שמש (קטלוג)

2007 - רשמים ווו, הביאנלה הארצית השלישית לרישום, בית האמנים, ירושלים; אוצרת: דליה מנור (קטלוג)

2007 - האלכימאיות, הגלריה החדשה - סדנאות האמנים טדי, ירושלים; אוצרת: שושי אברבוך (קטלוג)

2005 - רשמים II, הביאנלה הארצית השניה לרישום, בית האמנים, ירושלים; אוצר: דרור בורנשיין (קטלוג)

2004 - הביאנלה הבינלאומית הרביעית לרישום, פילזן, צ'כיה (קטלוג)

2002 - חברים חדשים, בית האמנים, ירושלים; אוצרות: ימימה ארגז, נעמי טנהאוזר

1987 - קבוצת לווייתן, מיצב ומיצג: משיח, ירושלים; אוצר: מיכאיל גרובמן

1985 - קבוצת לווייתן, מייצג: חלבניקוב 100, תל אביב; אוצר: מיכאיל גרובמן

1982 - מסמל לטכנולוגיה, קבוצת לווייתן, תאטרון ירושלים; אוצר: מיכאיל גרובמן (קטלוג)

פרסים

2016 - פרס ליצירה אמנותית ע"ש שושנה איש-שלום

1987 - פרס על עיצוב כרזה, בצלאל-אקדמיה לאמנות ועיצוב ירושלים

1983 - מלגת קרן תרבות אמריקה-ישראל (קרן שרת)

אוספים נבחרים

מוזיאון ינקו דאדא, עין הוד

מוזיאון ישראל ירושלים, המחלקה לרישומים והדפסים

קרן ליון לאמנות ישראלית

הגלריה לאמנות אום אל-פחם

Lena Zaidel

Born in 1962 in St. Petersburg, Russia
Immigrated to Israel in 1976
Married to artist Oded Zaidel since 1989
and mother of Neta, artist and teacher
Lives and works in Jerusalem since 1990

Education

1988 – Continuing education at Bezalel Academy of Arts and Design, Jerusalem
1987 – Graduate of the Department of Graphic Design, Bezalel Academy, of Arts and Design, Jerusalem

Solo Exhibitions

2025 – The Wolves’ Song, The Artist’ House Tel-Aviv; Curator: Anat Anat Gorel-Rorberger (Catalog)
2023 – Upside-Down Objects, Agripas 12 Gallery, Jerusalem; Curator:Oded Zaidel
2020 – Homage, Agripas 12 Gallery, Jerusalem; Curator: Batsheva Dori
2015 – Almost Paradise, Agripas 12 Gallery, Jerusalem; Curator: Oded Zaidel
2013 – Wolves of the Gospel, The Gallery in Kibbutz Beery; Curator: Ziva Jelin – Street Wolves, The Jerusalem Artists’ House; Curator: Albert Suisa, additional text: Gideon Ofrat (Catalog)
2007 – All the Places Are Holy – II, Agripas 12 Gallery, Jerusalem; Curator: Oded Zaidel
2006 – All the Places Are Holy, Cliff (Al Ha Tzuk) Gallery, Netanya; Curator: Monica Lavy (Catalog)
2003 – Wolves, The Jerusalem Artists’ House; Curator: Tami Bezaleli
2000 – Demeter, Antea Gallery, Jerusalem; Curator: Rita Mendes-Flohr
1999 – Painted Friends, Musrara School of Photography, Jerusalem;Curator: Oded Zaidel

Selected Duo Exhibitions (with Oded Zaidel)

2019 – I Had a Dream....Janco, Janco DaDa Museum, Ein Hod ; Curator:Rina Genussov
2016 – Lena and Other Animals, Panoramas, Tova Ossman Gallery; Curator: Lena Zaidel
2012 – The Monastery, The Surface, Agripas 12 Gallery ; Curator: Yonatan Amir

Selected Group Exhibitions

2025 – Young and Old Masrers, Miriam Gamburd Hosts Drawing Artists, The Artists’ House, Tel-Aviv; Curator: Arie Berkovich, Curator Assistant: Adi Rose
2024 – Who’s (still) Afraid of a Bad Wolf, The Artists’ House Tel-Aviv; Curator: Anat Gorel-Rorberger
2024 – A Valuable Papers, Arthura Gallery, Rupin Academic Center, Emek Hafer; Curator: Mirit Chervinski
2024 – Through & Beyong Paper, Agripas 12 Gallery; Curator: Loti Gombosh (Catalog)
2023 – Tell Me More, One Thousand Shoshkes, Herzlia Museum of Contemporary Art; Curators: Shua Ben Ari, Yuval Saar (Catalog)
2022 – My Childhood Album, Gordon College of Education, Haifa; Curator: Rina Genussov
2022 – Spatial Action, Agripas 12 and Marie Gallery, Jerusalem; Curator: Dr. Nava T. Barzani (Catalog)
2022 – Lena, Oded and Neta Zaidel: My Family and Other Animals, The Gallery for Israeli Art at the Tivon Memorial Center; Curator: Michal Shachnai Yakobi (Booklet)
2021 – Neopostism? Neosent? Agripas 12 Gallery, Jerusalem; Curators: Lena Zaidel, Sasha Okun (Catalog)
– A House on the Bridge, Museum Kaiserswerth, Dusseldorf, Germany; Curators: Dr. Barbara Grotcomp-Shepes, Elena Wohlfreich, Dina Blich (Catalog)
– Homage to Moshe Castel, The Moshe Castel Museum of Art, Ma’ale Adumim; Curators: Lena Zaidel, Osnat Shapira

2020 – A House in Ein Hod, Ein Hod Gallery; Curator: Yossi Waxman (Catalog)
– Vienna 1900, Agripas 12 Gallery, Jerusalem; Curators: Rina Peled, Max Epstein (Catalog)
2019 – L.H.O.O.Q., The Janco DaDa Museum, Ein Hod ; Curators: Raya Zomer-Tal, Rachel Toren
– Fresh Paint-11, Art Fair, Satellite Exhibition, Tel-Aviv; Curator: Hagai Segev
– A Sex Life or the Kingdom of Heaven?, The Lobby Art Space, Tel-Aviv; Curators: Chana Kofler, Orit Mor
– Her Dress, Her Symbol, Antea Reviseted, Agripas 12 Gallery, Marie Gallery, Jerusalem ; Curators: Nomi Tannhauser, Rita Mendes-Flor (Catalog)
2018 – Manofim Festival, The Artist’s book of Agripas 12, Jerusalem; Curator: Shoshi Averbuch
– The Artist’s Family, Agripas 12 Gallery, Jerusalem; Curators: Lena Zaidel, Yossi Waxman
2018 – The Artist’s book of Agripas 12, TLV, Tel-Aviv; Curator: Shoshi Averbuch
– Fantasy, Sadnaot Gallery, Yavne; Curators: Lilach Abramsky-Arazi, Asaf Rolef Ben-Shahar (Catalog)
2017 – Naight Sailing, “Makom le Omanut” Gallery, TLV, Tel-Aviv; Curator: Shoshi Averbuch
2015 – Ghosts and Demons, The New Gallery, Jerusalem; Curator: Max Epstein
– Beuys, Beuys, Beuys, Meshuna Gallery, Tel-Aviv; Curator: Liav Mizrahi
2012 – Fresh Paint-5, Contemporary Art Fair, Tel-Aviv
– Jerusalem – sacred and profane, Stern Gallery, Tel-Aviv; Curator: Debby Luzia
2011 – Fresh Paint-4, Contemporary Art Fair, Tel Aviv
2010 – “Wolf,Wolf!”, Beit Kener, Rishon le Zion; Curator: Efi Gen (Booklet)
– Fresh Paint-3, Contemporary Art Fair, Jaffa Port, Tel Aviv
– Four Walls, Agripas 12 Gallery, Jerusalem ; Curator: Lena Zaidel
– Traces IV, The Four Biennale for Drawing in Israel, The Jerusalem Artists’ House; Curator: Tamar Manor- Friedman (Catalog)

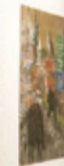
2008 – Antea Darom, Kaye College of Education, Be’er Sheva; Curators: Rita Mendes-Flohr, Nomi Tannhauser
– Jerusalem – Surface Fractures, The Jerusalem Artists’ House Curators: Israel Hadany, Zvi Tolkovsky, Hedva Shemesh (Catalog)
2007 – Traces – III ,The Third Biennale for Drawing in Israel, The Jerusalem Artists’ House; Curator: Dalia Manor (Catalog)
2007 – The Alchemists, The New Gallery, Teddy Stadium, Jerusalem; Curator: Shoshi Averbuch (Catalog)
2005 – Traces – II , The Second Biennale for Drawing in Israel, The Jerusalem Artists’ House ; Curator: Dror Burnstein (Catalog)
2004 – IV International Biennale of Drawing, Pilsen, Czech Republic
2002 – The New Members, The Jerusalem Artists Hous; Curators: Yemima Ergas, Nomi Tannhauser
1987 – Leviathan Group, Performance and Installation: “Massiah”, Jerusalem; Curator: Michail Grobman
1985 – Leviathan Group, Performance: “Khlebnikov 100”, Tel-Aviv; Curator: Michail Grobman
1982 – From Symbol to Technology, Leviathan Group, The Jerusalem Theatre; Curator: Michail Grobman (Catalog)

Awards

2016 –Shoshana Ish-Shalom Award for Artwork
1987 –Prize of Bezalel Academy of Arts and Design, Jerusalem
1983 –Young Artists Scholarship, America-Israel Cultural Foundation (Sharet Foundation)

Selected Collections

The Janco DaDa Museum
The Israel Museum Jerusalem, Drawing and Prints Department
The Levin Fondation for Israeli Art
Umm el-Fahem Art Gallery

disease, myths about people being bitten and becoming werewolves, the expression “crying wolf” which became a proverbial saying referring to the idea that if you falsely raise the alarm too many times, at a moment of true danger (a *real* wolf) the cry for help will be ignored. And, of course, there are plenty of fantastical TV series for teens, like *Teen Wolf*, *Raised by Wolves*, and others.

In Ingmar Bergman’s seminal film *Hour of the Wolf*, the story takes place around the hour between day and night, light and darkness, in which a kind of metamorphosis takes place between a wolf and a dog, and they become indistinguishable. The uniqueness of the light in this hour is also mentioned in the *Talmud*⁴, describing it is an hour when there is no light and no darkness, when you cannot distinguish between dog and wolf. There is a blessed ambiguity in which everything is possible.

Lena Zaidel was unimpressed by the prevailing myths surrounding wolves. To her the wolf symbolizes a life force, an energetic medicine for despair and stagnation. Through the wolves, the force of creativity and change entered her life with more intensity. It began with personal transformation, and later expander into a broader social and political context, as she unleashed packs of wolves to awaken Jerusalem from its centuries-old stagnation.

Zaidel creates an apocalyptic reality within the urban landscape—one that is aging, peeling, fossilized, and entrenched in outdated beliefs. Jerusalem of the three religions must also shake off its prejudices and

spirits from its historical past, and Zaidel enables this transformation through the packs of wolves depicted in the canonical series she has worked on over the years.

Much like Jeff Beuys⁵, who staged a performance where he locked himself in a room with a large coyote, and wrapped himself in a felt blanket, equipped only with a copper staff (the coyote never harmed him), Zaidel can also be seen as a kind of modern wolf shepherd. Through her work she channels light, renewal and hope for change. Beuys claimed he had a spiritual interaction with the coyote, and as a result saw himself as a shaman.

It’s not only Jerusalem’s holy sites, including The Valley of the Cross that had fascinated Zaidel, that appear in her wolf paintings. Over time, Zaidel descended into daily reality and started placing her wolves in industrial areas near her home, at yellow gas stations that remind her of the color gold (*paz*), and among fences and landfills which can be seen in her series *All the Places are Holy* (2005–2008) and her following series *Broken Hearted City Center* (2008–2010). In both of these series, Zaidel addresses the religious fracture in Jerusalem, showing that in an abundance of holiness, true holiness is lost. The presence of the wolf imparts a sense of sanctity across all levels, that is why Zaidel illustrates the city using a blend of charcoal and gold, symbolizing duality. This can be seen at the Dome of the Rock and the Western Wall, but also in places like the Mashbir department store, King George St., *a Magen David Adom* ambulance, and a hotel with the significant name “Heart of Jerusalem”.

This is the familiar urban landscape of Jerusalem which Zaidel shatters to pieces, only to be mended and rebuilt. The compositions are broken and then reassembled, cut with diagonal lines that slice her monochromatic illustrations and shine a light on the heartbreak that the city of Jerusalem continues to endure throughout its many historical reincarnations.

Thus, Zaidel manages to integrate her apocalyptic wolf imagery into everyday life. The wolves surround her wherever she looks. This is also true in the streets of Jerusalem, where the sacred and the mundane always blend, as well as in family portraits and other series such as *The Wolves of Branches* (2015–2017), *The Artist’s Wife* (2017–2018), a sort of homage to herself, continuing with tributes to artists like Moshe Castel, Man Ray, Gaudí, and Miró (2018–2021).

At the start of her exploration of Jerusalem’s landscapes, giant flying fish also appeared alongside the wolves. Zaidel was thinking of the end of days that had already metaphorically struck Jerusalem, “J-m” is short for water (*Mayim*) and sea (*yam*), so we are all immersed in water, wolves, fish, and humans, walking through it. The people, flooded with water, are completely unaware of the multitude of creatures around them. They walk the streets with glazed eyes—an end of the world gaze.

The Zaidel I came to know is a deep and disciplined artist. The wolves she paints in oil, charcoal, and dry pastel, are constant companions on her journey through life. Zaidel’s wolf is not a totem on a pedestal but a life force. She skillfully characterizes it as such, even when her works are

dark and somber, illuminated only by her own bright, blazing red hair—a kind of substitute for fire, an internalized light. Her works may be heavy in theme, but her persona is vital, and there is energy and movement in her art, offering an optimistic message for new beginnings. These are lives not frozen in stagnation but driven by a constant hope for action, optimism, and a promise of good after the apocalyptic tragedies of our times—a form of catharsis on earth.

-
1. John Berger, *About Looking*, 2019, p.9
 2. Lena Zaidel, *Wolves*, solo exhibition at the Jerusalem Artists House, 2003.
 3. *Danko's Burning Heart*, 1967. A Russian animated film, based on M. Gorky’s collection of short stories *The Old Woman Izergil*, directed by Irina Gurevich.
 4. *Talmud Brachot*, 9B, 72
 5. Joseph Beuys, *I Like America and America Likes Me*, a closed installation that took place in 1974, at the René Block Gallery in New York City

גדר 2, 2009, עפרון על נייר, 33x90
Fence 2, 2009, pencil on paper, 33x90

These themes suited the perception of the Russian spirit: running, energy, revolutions and red flags. Zaidel keeps returning to a literary image that has influenced her work on wolves: Danko, the protagonist of Maxim Gorky's *Danko's Burning Heart*³ which Zaidel came to know in an animated film version as a child. Danko leads a group of people on a long and torturous road, without heat or light. As a last resort, he pulls out his burning heart to light their way. The group is saved and Danko dies, but his heart remains. Zaidel may have translated this dynamic movement of the burning heart into a dynamic pack of wolves, spreading light and guiding those who seek hope and positive change.

Lena Zaidel moved to Israel at 13 years old. She studied at Thelma Yellin High School of Arts. She completed her BA in Visual Communication at the Bezalel Academy, which she considered to be a comprehensive art education. During her studies she acquired a profession and stayed on for additional studies at the Department of Fine Arts.

After her studies she worked as a designer of books, newspapers and magazine covers. She taught graphic design, drawing, illustration, painting and sculpting.

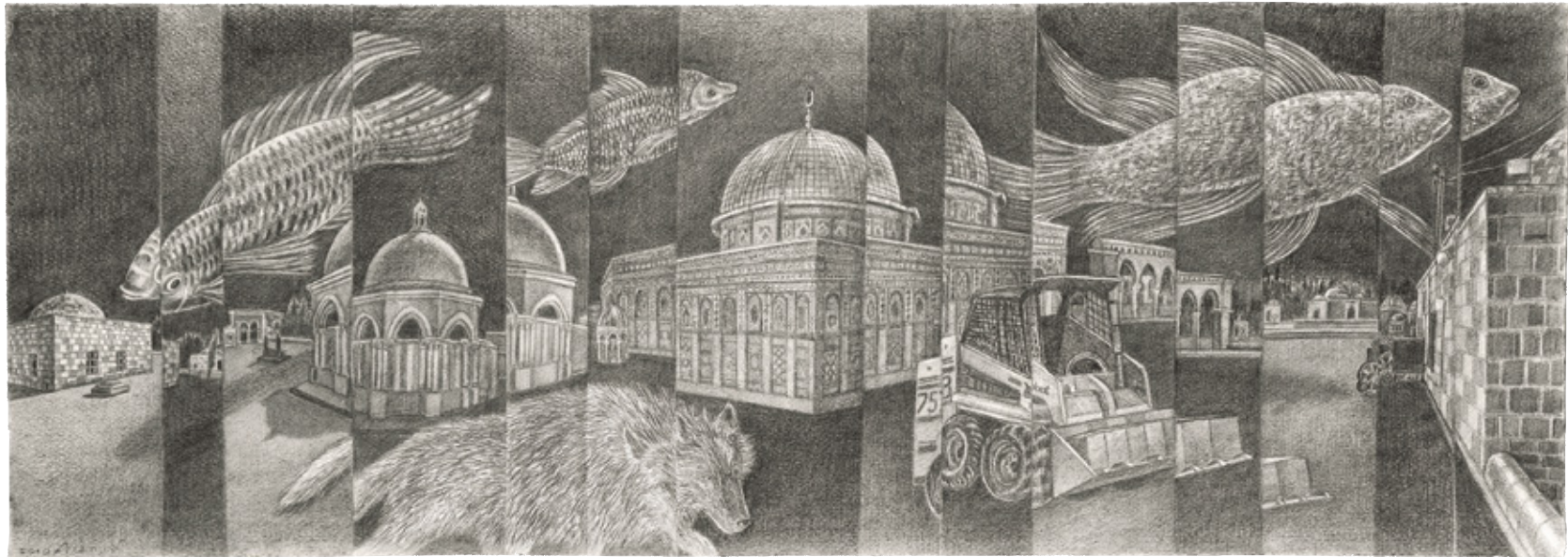
Later she began studying meditation and also taught it in home circles. She refers to this as 'psychic reading'. She explains that during her sessions she goes into a light trance and provides answers to the seeker's questions. Naturally, spirituality follows her throughout all of her creative process. Zaidel's wolves are also meditative. They bring a trance-like

atmosphere as they charge throughout Jerusalem and other holy and secular sites, spreading their cleansing and uplifting energy.

This is the place to mention Sigmund Freud's famous patient the 'Wolf-Man' (Sergei Konstantinovich Pankejeff) and his "wolf tree". Pankejeff would dabble with painting and created the iconic *Tree of Wolves* which appeared to him in a dream. The painting depicts seven white wolves perched on a tree, all gazing at him. Freud, who studied dreams, ultimately concluded that as a child, he had witnessed his parents engaging in a sexual act at night, which resulted in him experiencing significant trauma.

It should be noted that throughout history the wolf became a mythical figure, tied to various legends that reflect historical and period-specific themes. For example, in stories by the Brothers Grimm (*Little Red Riding Hood*, *The Wolf and the Seven Young Goats*), as well as in the famous legend of the Capitoline she-wolf, who suckled the twin brothers Romulus and Remus. She became an enduring symbol of Rome, the city that Romulus and Remus later founded.

Historically, the wolf and the dog share a common origin; one became the first animal to be domesticated by man, while the other, the wolf, remained wild, free, living in packs and not submitted to man. Therefore, it became synonymous with freedom, fear and power. Its strong build, golden eyes and piercing howl contributed to its threatening image, which persists to this day. This is expressed in the fear from lupus

כיפת הסלע 3, 2010, עפרון על נייר, 33x90
Dome of the Rock 3, 2010, pencil on paper, 33x90

whose name, not coincidentally, is Vladimir (a Slavic name that bears a reference to the Russian pronunciation of wolf: *volk*). He wanted to hang the drawing in his office.

Zaidel, who had then gone through a long period of painting friends' and colleagues' portraits—and was known for her talent for detail—accepted the request and became captivated.

Oded gifted her a book about wolves, and at the same time she was researching online for literature, nature films, art and cinema for imagery and information about wolves.

That portrait led to her first series of wolves – long, narrow and energetic, exhibited as a dynamic ensemble at the Jerusalem Artists House, 2003.²

The pieces were displayed there in a powerful sequence that simulated movement, creating an energetic dizziness. According to Zaidel, the message was so strong that young children recoiled in fear from the wolves “leaping” at them from the walls.

Now I will address Lena Zaidel's biography. As mentioned, she was born in Leningrad, studied painting from a young age and internalized Russian work practices of listening and paying close attention to every subtle nuance. In her words, it is a commitment to focus, to details—a respect for the creative act and part of the Soviet ideology that sanctifies work and its integrity.

According to her, work is a sacred thing for which we are responsible. This is the way children are brought up—whether it's tying their shoelaces or pouring tea, they are educated to strive for excellence.

Zaidel's parents also come from the world of art. Her mother, Olga Rabinowitz, was a ballet dancer at the Mariinsky Theatre in Saint Petersburg until the age of 27. Later, she worked at documentary film studios. Upon arriving in Israel, she went on to work at Berke Film Studios in Givatayim.

Felix Rabinowitz, her father, was a camera engineer and an amateur photographer. He taught Zaidel to develop and print black and white photographs in the darkroom he built in their bathroom. In Israel, he worked as a camera engineer at Herzliya Studios. The family's friends also came from various artistic fields, which influenced Zaidel's creative soul as well.

Zaidel vividly remembers visits to The State Hermitage Museum in Saint Petersburg with her mother, where she first came face-to-face with 18th and 19th century works of Russian and European masters. She was particularly struck by Russian painter Karl Bryullov's painting *The Last Day of Pompeii*. In regard to another iconic painting displayed there, it was believed that anyone who looked at the serpent in Fyodor Bruni's epic *The Brazen Serpent* would be saved, and those who did not would fall victim to its deadly power. Young Zaidel saw in these, and other paintings, a sort of film filled with intricate details, many of which seemed to predict great catastrophes.

Wolves as an Energetic and Healing Force

Anat Gorel-Rorberger

“The eyes of an animal when they consider a man are attentive and wary. The same animal may well look at other species in the same way. He does not reserve a special look for man. But by no other species except man will the animal’s look be recognized as familiar. Other animals are held by the look. Man becomes aware of himself returning the look.”¹

Lena Zaidel is a Jerusalem based artist. She is a wolf shaman. Her wolves are positive, restorative, they can be seen throughout the streets of Jerusalem and its many sacred sites, as well as the city’s gas stations and main streets. Zaidel’s Jerusalem is, in a sense, a Jerusalem of the Heavens. It is tied to the intense spirituality that envelopes Zaidel’s unique personality. She pours the spiritual worlds and meditation she had studied into her many years of artistic exploration of wolves. She has been through a lot and has put them through a lot along the way—an apocalypse, the immediate end of the world, religious connections and secular contexts. Asphalt and sanctity. Dirt and gold. A Paz gas station is simply a golden station at the heart of darkness. The urbanity of industrial areas, barbed wire fences, waste and filth. Throughout history, Man has learned to fear the wolf’s dark, free, threatening image. Zaidel disperses these anxieties; her wolves give us hope, they purify the modern world, as they are a form of an ancient totem that was reborn in Israeli reality in Jerusalem—holy to three religions and torn between them. Instead of fear, Zaidel offers hope for change and cleansing. She unleashes packs of wolves unto our urban reality to undermine the outdated evils and to impose a new therapeutic energy. This is a wolf-led world where humans are the minority, and nature—with its literal and poetical wolves, sculpted lions and flying fish—is the ruler and herald.

I became aware of Lena Zaidel when collecting materials for the exhibition I curated: *Whose (Still) Afraid of the Big Bad Wolf* (Tel Aviv Artists House, 2024).

Zaidel’s work was featured in an exhibition where she displayed large, colorful works depicting the holy places of Jerusalem. For example, The Dome of the Rock with charging wolves against a deep blue background. Blue is the color of dreams. It is not about realism. The Dome of the Rock is sprinkled with gold, the gold of the heavens against the mundane dirt of the earth.

In addition, she presented a small sculpture of herself embracing a wolf, fashioned after the Christian *Pieta*. Zaidel is a motherly, shielding figure. She is infinitely meticulous, but there’s an apparent tongue-in-cheek there, to relieve the tension. She was educated in St. Petersburg, her hometown, and has contributed the joy of hard work to the Israeli landscape, without being too strict. She has an air of humor around her, which adds some perspective and circumvents a sense of pomposity.

Never having encountered wolves herself, Zaidel developed great expertise of the furry predators. I did not find any criticism, anxiety or mixed feelings in regard to wolves. On the contrary; born in Leningrad in Russia and immigrating to Israel with her parents at 13 years old, Zaidel developed a positive and almost mystical relationship with wolves.

This affinity began when she was commissioned to paint a wolf for a mutual friend of hers and her husband’s—Oded Zaidel—a bank manager

בולדוזר, 2007, פחם, פסטל יבש וזהב תעשייתי על נייר, 110×43
Bulldozer, 2007, charcoal, dry pastel and industrial gold paint on paper, 43×110

Lena Zaidel: The Wolfe's Song

December 2025 – February 2026

The Artists' House, Tel-Aviv

Curator: Anat Gorel-Rorberger

Catalog

Anat Gorel-Rorberger: Wolves as an Energetic and Healing Force

English translation: Aria Asherov

Design: Lena Zaidel

Photographs, formatting and production: Michael Amar

Editing: Oded Zaidel

The publication of the catalog was made possible thanks to the generosity of an anonymous donor

On the Hebrew cover:

The Artist's Wife, Self-Homage, 2017, dry pastel on paper, 106x184 (ditail)

On the English cover:

The Artist's Wife 2, Self-Homage, dry pastel on paper, 106 ×184 (ditail)

On the opposite page:

The Man Rey's Gift, 2019, pastel on paper, 90×151

בעמוד ממול: המתנה של מאן ריי, 2019, פסטל יבש על נייר, 90×151

Measurements are given in centimeters: height × width

lenazaidel.co.il

lenazaidel.com

ISBN 978-965-91870-1-0

© All rights reserved to Lena Zaidel

Lena Zaidel
The Wolves' Song